

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
Факультету систем і засобів масової
комунікації

 Гаркавенко Ю.С.

«   »   2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 1.7 Реалізація прав, свобод та обов'язків громадян України

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 061 Журналістика

спеціальність 06 Журналістика

освітня програма Журналістика

рік набору 2022/2023 форма навчання денна термін навчання 3р. 10 міс.

вид дисципліни обов'язкова

Розробник Л.М.Мудриєвська, кандидат юридичних наук, завідувач кафедри теорії держави і права, конституційного права і державного управління

Погоджено гарант ОП доц. Темченко Л. В.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри теорії держави і права, конституційного права і державного управління

Протокол від « 2 1 » ч е р в н я 2023 року № 22

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової комунікації

Протокол від « 3 0 » с е р п н я 2023 року № 1

Дніпро
2023

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залик	залик	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні				самостійна робота	
											всього аудиторних	Лекції	практичні заняття	семінарські заняття		
2023/24	2	4			4				3,0	90	32	16		16		58

1. Мета дисципліни:

- глибоке та повне засвоєння змісту II Розділу Конституції України, законів України, інших нормативно-правових актів України та міжнародних документів щодо статусу основних прав і свобод людини в сучасному світі.
- вивчення основних видів прав і свобод людини та громадянина, обов'язків, конституційно-правових гарантій прав і свобод, а також міжнародно-правових стандартів в галузі прав людини;
- ознайомлення з діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування в сфері прав людини; аналіз особливостей правового статусу окремих категорій громадян (іноземці, особи без громадянства, біженці);
- набуття студентами навичок та вмій застосування теоретичних знань та відповідних положень нормативно-правових актів при розв'язанні конкретних життєвих ситуацій.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за ОП:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Для успішного опанування дисципліни «Реалізація прав і свобод людини і громадянина» здобувачі вищої освіти мають паралельно вивчати дисципліну «Історія та культура України».

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	Знати гарантії використання прав і свобод людини і громадянина і вміти використовувати ці знання на практиці	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	Т.2-3
2	Вміти застосовувати знання щодо прав і обов'язків журналістів у їх професійній діяльності і створювати інформаційний продукт відповідно до чинного національного законодавства	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	Т.3-5
3	Вміти визначати якість інформаційного продукту відповідно до критеріїв, що визначені в чинному законодавстві.	ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію.	Т.6-7
4	Вміти використовувати базові правові засади професійної діяльності відповідно до державної інформаційної політики і чинного законодавства України	ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.	Т.7-8
5	Вміти застосовувати теоретичні знання та відповідні положення нормативно-правових актів при розв'язанні конкретних життєвих ситуацій.	ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.	Т.1-8
6	Вміти оцінювати і співставляти професійну діяльність з загальнолюдськими цінностями прав і свобод людини і громадянина, розуміти індивідуальні і загальні обов'язки індивіда і суспільства по відношенню один до одного.	ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.	Т.1-4
7	Вміти використовувати чинне законодавство України для встановлення соціальних зв'язків і реалізації прав і свобод людини і громадянина	ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.	Т 3-8
8	Вміти використовувати і розуміти законодавство України та міжнародне законодавство з прав людини в частині захисту прав громадян.	ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.	Т 1-8

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
4 семестр						
Розділ 1. <i>Поняття та види правового статусу людини. Поняття та елементи конституційно-правового статусу людини</i>						
1	Тема 1. Правовий статус: поняття, види. Громадянство як елемент конституційно-правового статусу людини.	2		2		8
2	Тема 2. Конституційні права і свободи. Реалізація громадянських прав і свобод людини	2		2		8
Розділ 2. <i>Політичні, економічні, соціальні і культурні права і свободи людини</i>						
3	Тема 3. Реалізація політичних прав і свобод людини	2		2		8
4	Тема 4. Реалізація економічних, соціальних та культурних прав і свобод людини в умовах реформування соціальної сфери управління	2		2		8
5	Тема 5. Поняття та класифікація конституційних обов'язків людини і громадянина	2		2		8
Розділ 3. <i>Механізм забезпечення прав і свобод людини</i>						
6	Тема 6. Засади державної політики в галузі прав людини в умовах децентралізації	2		2		6
7	Тема 7. Міжнародні стандарти в сфері прав людини	2		2		6
8	Тема 8. Міжнародно-правові і національні гарантії реалізації прав і свобод людини	2		2		6
Всього		16		16		58

Тематика семінарських занять

№ Темі	Тематика (назва) семінарського заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Тема 1. Правовий статус: поняття, види. Громадянство як елемент конституційно-правового статусу людини.	2	№ 2, 4; додаткова № 9, 11.
Тема 2	Тема 2. Конституційні права і свободи. Реалізація громадянських прав і свобод людини	2	№ 1; додаткова № 9, 11, 13
Тема 3	Тема 3. Реалізація політичних прав і свобод людини	2	№ 1,3; додаткова № 12.
Тема 4	Тема 4. Реалізація економічних, соціальних та культурних прав і свобод людини в умовах реформування соціальної сфери управління	2	№ 1,2,7; додаткова № 12, 13.
Тема 5	Тема 5. Поняття та класифікація	2	№ 1,2,7;

	конституційних обов'язків людини і громадянина		додаткова № 12, 13.
Тема 6	Тема 6. Засади державної політики в галузі прав людини в умовах децентралізації	2	№ 2,3; додаткова № 8, 11.
Тема 7	Тема 7. Міжнародні стандарти в сфері прав людини	2	№ 4,7; додаткова № 11, 12, 13.
Тема 8	Тема 8. Міжнародно-правові і національні гарантії реалізації прав і свобод людини	2	№ 3,6; додаткова № 9, 10, 11.
Всього годин		16	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Тема 1. Правовий статус: поняття, види. Громадянство як елемент конституційно-правового статусу людини.	8	№ 2, 4, 8.
Тема 2	Тема 2. Конституційні права і свободи. Реалізація громадянських прав і свобод людини	8	№ 1,9, 11, 13
Тема 3	Тема 3. Реалізація політичних прав і свобод людини	8	№ 1, 3, 12.
Тема 4	Тема 4. Реалізація економічних, соціальних та культурних прав і свобод людини в умовах реформування соціальної сфери управління	8	№ 1, 2, 7, 12, 13.
Тема 5	Тема 5. Поняття та класифікація конституційних обов'язків людини і громадянина	8	№ 1,2,7, 12, 13.
Тема 6	Тема 6. Засади державної політики в галузі прав людини в умовах децентралізації	6	№ 2, 3, 8, 11.
Тема 7	Тема 7. Міжнародні стандарти в сфері прав людини	6	№ 1, 2, 7, 12, 13.
Тема 8	Тема 8. Міжнародно-правові і національні гарантії реалізації прав і свобод людини	6	№ 3,6, 9, 10, 11.
Всього годин		58	-

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
		75-81
Задовільно/Satisfactory		64-74
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	60-63
		0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Опитування-бесіда на семінарських заняттях за темами № 1 - 8 (6 опитувань)	2,4,6,10,12,14	30 балів 6 опитувань x 5 б. = 30 б.
Оцінювання письмової відповіді на семінарських заняттях за темами №1 – 8 (8 опитувань)	2,4,6,8,10,12,14,16	40 б. 8 опитувань x 5 б. = 40 б.
Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи (виступ-презентація за темою дослідження)	8, 17	30 б. 1 виступ-презентація
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		100

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Залік	100

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів	
<i>Усна відповідь на семінарських заняттях</i>	
Бали	Критерій
враховується:	
<ul style="list-style-type: none"> - ступінь глибини та засвоєння досліджуваного питання; - обґрунтованість, послідовність, логічність викладення досліджуваного питання. 	
0 балів «незадовільно»	Здобувач неспроможний надати жодної правильної відповіді на запитання за темами семінарського заняття.
1-2 бали «задовільно»	Здобувач дає неправильні або дуже неповні відповіді, демонструє часткове розуміння термінів та відсутність аргументації власної думки.
3-4 бали «добре»	Здобувач дає відповіді на всі запитання, іноді відповіді фрагментарні; аргументація власної думки не завжди доведена; наявне репродуктивне застосування знань.
5 балів «відмінно»	Здобувач надає повні та ґрунтовні відповіді на всі запитання, демонструє уміння визначати головне та другорядне, вдало аргументує власну думку.
<i>Письмова відповідь на семінарських заняттях</i>	
Бали	Критерій
враховується:	
<ul style="list-style-type: none"> - ступінь глибини та засвоєння досліджуваного питання; - грамотність, обґрунтованість, послідовність, логічність викладення досліджуваного питання. 	
0 балів «незадовільно»	Здобувач не засвоїв теоретичний зміст питань теми семінарського заняття, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна

	робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань; робота, що потребує повної переробки.
1-2 бали «задовільно»	Здобувач частково засвоїв теоретичний зміст питань теми семінарського заняття, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь фрагментарна, непослідовна.
3-4 бали «добре»	Здобувач повністю засвоїв теоретичний зміст всіх питань теми семінарського заняття, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота має дві-три незначні помилки.
5 балів «відмінно»	Здобувач повністю засвоїв теоретичний зміст всіх питань теми семінарського заняття, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
Виконання завдання для самостійної роботи (виступу-презентації)	
Бали	Критерій
враховується:	
<ul style="list-style-type: none"> - систематизованість та обґрунтованість підбраного матеріалу; - логічність, послідовність та зрозумілість викладення матеріалу; - вміння узагальнювати, виокремлювати та порівнювати; - вміння надавати практичні рекомендації із вдосконалення правового регулювання у досліджуваній сфері. 	
0 балів «незадовільно»	Здобувач не виконав завдання, або підібрав матеріал, що повністю не відповідає темі, або не супроводив відповідь презентацією.
1-10 бали «задовільно»	Здобувач підготував презентацію, але не зміг викласти матеріал послідовно, логічно, доповідь не була цілісною, не містила практичні рекомендації із вдосконалення правового регулювання у досліджуваній сфері.
10-20 бали «добре»	Здобувач підготував презентацію та доповідь за темою, матеріал був підібраний вдало, але аргументація власної думки не завжди була доведена.
20-30 балів «відмінно»	Здобувач підготував доповідь та її наочне забезпечення. Матеріал було викладено у повному обсязі, послідовно, логічно, аргументовано, було надано практичні рекомендації із вдосконалення правового регулювання у досліджуваній сфері.

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

- інтерактивне навчання – активне залучення здобувача вищої освіти до навчального процесу під час дискусій, бесід;
- словесні методи – пояснення;
- наочні – презентація;
- практичні методи – вирішення кейсів під час підготовки до семінарських занять.

Інструменти та обладнання:

Мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення:

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Акуленко В. Культурні права людини, громадянина і народу. Пам'ятки України. 2003. №3. С. 10.
2. Боняк В. О. Конституційне право людини і громадянина на освіту в Україні: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2008. 180 с.
3. Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів. Вид. 5-те, перероб. та допов. / Барабаш Ю.Г. та ін. Харків: Право, 2018. 387 с
4. Конституційне право України. Харків: Право, 2019. 308 с.
5. Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина: 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Вид-во А.С.К., 2003. 384 с.
6. Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: Київ: Алерта: КНТ: Центр навчальної літератури, 2008. 472 с.
7. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. Вид. 2-ге. випр., допов. Київ, 2015. 208 с.

Додаткова:

8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04. 11. 1950 року. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
9. Конституція України. Правовий зміст. Київ: МАУП, 2008. 58 с.
10. Конституційне право України. Харків: Право, 2019. 308 с.
11. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина: [курс лекцій, навчально-методичні та довідкові матеріали до них]. [за заг. ред. Заслуженого юриста України, д-ра юрид. наук, проф. І. П. Голісніченка]. Київ: ГАН, 2004.. 352 с.
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

Інтернет-ресурси

1. www.president.gov.ua. – Офіційна сторінка Президента України
2. www.rada.gov.ua – Офіційна сторінка Верховної Ради України
3. www.kmu.gov.ua - Офіційна сторінка Кабінету Міністрів України
4. www.rainbow.gov.ua - Офіційна сторінка Ради національної безпеки та оборони України
5. www.ombudsman.kiev.ua – Офіційна сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
6. www.cvk.gov.ua - Офіційна сторінка Центральної виборчої комісії України
7. <http://vkksu.gov.ua/> - Офіційна сторінка Вищої кваліфікаційної комісії суддів України